Európsky parlament
2024-2029

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

2025/0101(COD)

26.9.2025

***I
NÁVRH SPRÁVY

k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2024/1348, pokiaľ ide o vytvorenie zoznamu bezpečných krajín pôvodu na úrovni Únie
(COM(2025)0186 – C10-0069/2025 – 2025/0101(COD))

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

Spravodajca: Alessandro Ciriani

Označenie postupov

*	Konzultácia
***	Súhlas
***I	Riadny legislatívny postup (prvé čítanie)
***II	Riadny legislatívny postup (druhé čítanie)
***III	Riadny legislatívny postup (tretie čítanie)

(Typ postupu závisí od právneho základu navrhnutého v návrhu aktu.)

Pozmeňujúce návrhy k návrhu aktu

Pozmeňujúce návrhy Európskeho parlamentu v dvoch stĺpcoch

Vypustenia sa označujú ***hrubou kurzívou*** v ľavom stĺpci. Nahradenia sa označujú ***hrubou kurzívou*** v oboch stĺpcoch. Nový text sa označuje ***hrubou kurzívou*** v pravom stĺpci.

Prvý a druhý riadok záhlavia každého pozmeňujúceho návrhu vymedzujú príslušnú časť v návrhu aktu predloženého na prerokovanie. Ak sa pozmeňujúci návrh týka platného aktu, ktorý sa má návrhom aktu zmeniť, záhlavie navyše obsahuje tretí riadok uvádzajúci platný akt a štvrtý riadok uvádzajúci príslušné ustanovenie tohto aktu.

Pozmeňujúce návrhy Európskeho parlamentu v podobe konsolidovaného textu

Nové časti textov sa označujú ***hrubou kurzívou***. Vypustené časti textu sa označujú symbolom ▌ alebo sa prečiarkujú. V prípade nahradenia sa nový text vyznačí ***hrubou kurzívou*** a nahradený text sa vymaže alebo sa prečiarkne.
Čisto technické zmeny, ktoré vykonávajú útvary s cieľom vypracovať konečný text, sa však nevyznačujú.

OBSAH

Strana

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU.....5

DÔVODOVÁ SPRÁVA.....13

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2024/1348, pokiaľ ide o vytvorenie zoznamu bezpečných krajín pôvodu na úrovni Únie (COM(2025)0186 – C10-0069/2025 – 2025/0101(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

Európsky parlament,

– so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2025)0186),

– so zreteľom na článok 294 ods. 2 a článok 78 ods. 2 písm. d) Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C10-0069/2025),

– so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

– so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,

– so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov,

– so zreteľom na článok 60 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na stanovisko Podvýboru pre ľudské práva,

– so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (A10-0000/2025),

1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní;

Pozmeňujúci návrh 1

Návrh nariadenia
Odôvodnenie 6

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
(6) Kandidátskym krajinám EÚ udelila tento štatút Európska rada jednomyseľným rozhodnutím na základe odporúčania Európskej komisie. Pokiaľ ide najmä o politické kritériá členstva v EÚ, kandidátske krajiny EÚ boli označené za krajiny, ktoré pokročili smerom k dosiahnutiu stability inštitúcií zaručujúcich demokraciu, právny štát, ľudské práva a rešpektovanie a ochranu menšín. Preto možno dospieť k záveru, že tie tretie krajiny, ktorým bol udelený štatút kandidátskej krajiny EÚ, by mali byť označené ako bezpečné krajiny pôvodu, s výnimkou prípadov, keď sa uplatňujú tieto okolnosti: existuje vážne a individuálne ohrozenie života civilistu alebo jeho osoby z dôvodu všeobecného násilia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu v krajine; vzhľadom na konanie tejto krajiny boli prijaté reštriktívne opatrenia v zmysle hlavy IV piatej časti Zmluvy o fungovaní Európskej únie; ak je miera uznaných žiadostí žiadateľov z danej krajiny v celej EÚ vyššia ako 20 %.	(6) Kandidátskym krajinám EÚ udelila tento štatút Európska rada jednomyseľným rozhodnutím na základe odporúčania Európskej komisie. Pokiaľ ide najmä o politické kritériá členstva v EÚ, kandidátske krajiny EÚ boli označené za krajiny, ktoré pokročili smerom k dosiahnutiu stability inštitúcií zaručujúcich demokraciu, právny štát, ľudské práva a rešpektovanie a ochranu menšín. Preto možno dospieť k záveru, že tie tretie krajiny, ktorým bol udelený štatút kandidátskej krajiny EÚ, by mali byť označené ako bezpečné krajiny pôvodu, s výnimkou prípadov, keď sa uplatňuje ***niektorá*** z týchto okolností: existuje vážne a individuálne ohrozenie života civilistu alebo jeho osoby z dôvodu všeobecného násilia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu v krajine***, pokiaľ sa ohrozenie neobmedzuje na konkrétnu geografickú oblasť a civilista nemá prístup k účinnej ochrane v inej časti krajiny***; vzhľadom na konanie tejto krajiny, ***ktoré má vplyv na základné práva a slobody a ktoré je relevantné pre označenie tretej krajiny za bezpečnú krajinu pôvodu,*** boli prijaté reštriktívne opatrenia v zmysle hlavy IV piatej časti Zmluvy o fungovaní Európskej únie; ak je miera uznaných žiadostí žiadateľov z danej krajiny v celej EÚ vyššia ako 20 %.

Or. en

Pozmeňujúci návrh 2

Návrh nariadenia
Odôvodnenie 6 a (nové)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	(6a) S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie tohto nariadenia vo všetkých členských štátoch je potrebné stanoviť jasný a koordinovaný mechanizmus na určenie toho, kedy by sa kandidátska krajina na pristúpenie k Únii už nemala považovať za bezpečnú krajinu pôvodu. V záujme zabezpečenia právnej istoty by Komisia mala vykonávať pravidelné a objektívne posúdenia relevantných okolností a vo vhodných prípadoch oznamovať svoje zistenia členským štátom prostredníctvom formálneho oznámenia. Toto oznámenie by malo byť verejne dostupné a malo by nadobudnúť účinnosť jednotne v celej Únii od stanoveného dátumu.

Or. en

Pozmeňujúci návrh 3

Návrh nariadenia
Odôvodnenie 11

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
(11) Pokiaľ ide o Indiu, podľa informácií Agentúry pre azyl v súčasnosti 9 členských štátov označuje Indiu ako bezpečnú krajinu pôvodu na vnútroštátnej úrovni a miera uznaných žiadostí žiadateľov z Indie v celej Únii bola v roku 2024 na úrovni 2 %. Krajina ratifikovala hlavné medzinárodné nástroje v oblasti ľudských práv. India je republika s ústavným zriadením a parlamentnou demokraciou. Neexistujú žiadne náznaky vyhosťovania, odsunu alebo vydávania občanov Indie do krajín, v ktorých im hrozí trest smrti, mučenie, prenasledovanie alebo neľudské či ponižujúce zaobchádzanie. Vo všeobecnosti neexistuje reálne riziko vážneho bezprávia v zmysle článku 15 nariadenia (EÚ) 2024/1347. Hoci India naďalej uplatňuje trest smrti vo svojom	(11) Pokiaľ ide o Indiu, podľa informácií Agentúry pre azyl v súčasnosti 9 členských štátov označuje Indiu ako bezpečnú krajinu pôvodu na vnútroštátnej úrovni a miera uznaných žiadostí žiadateľov z Indie v celej Únii bola v roku 2024 na úrovni 2 %. Krajina ratifikovala hlavné medzinárodné nástroje v oblasti ľudských práv. India je republika s ústavným zriadením a parlamentnou demokraciou. Neexistujú žiadne náznaky vyhosťovania, odsunu alebo vydávania občanov Indie do krajín, v ktorých im hrozí trest smrti, mučenie, prenasledovanie alebo neľudské či ponižujúce zaobchádzanie. Vo všeobecnosti neexistuje reálne riziko vážneho bezprávia v zmysle článku 15 nariadenia (EÚ) 2024/1347. Hoci India naďalej uplatňuje trest smrti vo svojom

trestnom práve a nepodpísala Druhý opčný protokol k Medzinárodnému paktu o občianskych a politických právach, ktorý má za cieľ zrušenie trestu smrti, trest smrti sa v praxi od roku 2020 neuplatňuje. India ***ratifikovala*** Dohovor proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu. V Indii neprebieha žiadny ozbrojený konflikt, a preto neexistuje žiadna hrozba z dôvodu všeobecného násilia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. V krajine vo všeobecnosti nedochádza k prenasledovaniu v zmysle článku 9 nariadenia (EÚ) 2024/1347.	trestnom práve a nepodpísala Druhý opčný protokol k Medzinárodnému paktu o občianskych a politických právach, ktorý má za cieľ zrušenie trestu smrti, trest smrti sa v praxi od roku 2020 neuplatňuje. India ***podpísala*** Dohovor proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu. V Indii neprebieha žiadny ozbrojený konflikt, a preto neexistuje žiadna hrozba z dôvodu všeobecného násilia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. V krajine vo všeobecnosti nedochádza k prenasledovaniu v zmysle článku 9 nariadenia (EÚ) 2024/1347.
	Or. en

Pozmeňujúci návrh 4

Návrh nariadenia
Odôvodnenie 16

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
(16) Vzhľadom na to, že v Bangladéši, Egypte, Indii, Kolumbii, Maroku a Tunisku, ako aj v Kosove, ktoré je potenciálnym kandidátom na členstvo v Únii, vo všeobecnosti nehrozí žiadne riziko prenasledovania alebo vážneho bezprávia v zmysle nariadenia 2024/1347, ako to vyplýva aj z veľmi nízkej miery uznaných žiadostí, tieto krajiny ***by mali byť*** označené ako bezpečné krajiny pôvodu na úrovni Únie.	(16) Vzhľadom na to, že v Bangladéši, Egypte, Indii, Kolumbii, Maroku a Tunisku, ako aj v Kosove, ktoré je potenciálnym kandidátom na členstvo v Únii, vo všeobecnosti nehrozí žiadne riziko prenasledovania alebo vážneho bezprávia v zmysle nariadenia 2024/1347, ako to vyplýva aj z veľmi nízkej miery uznaných žiadostí, ***možno dospieť k záveru, že tieto krajiny spĺňajú kritériá na označenie*** za bezpečné krajiny pôvodu na úrovni Únie. ***Tým nie je dotknutá možnosť členských štátov označiť iné tretie krajiny ako bezpečné krajiny pôvodu na vnútroštátnej úrovni a prípadné budúce označenie ďalších tretích krajín za bezpečné krajiny pôvodu na úrovni Únie prostredníctvom budúcich zmien nariadenia (EÚ) 2024/1348.***
	Or. en

Odôvodnenie

S cieľom zachovať flexibilitu Únie a jej členských štátov pri reakcii na meniace sa okolnosti je vhodné objasniť, že vytvorenie spoločného zoznamu bezpečných krajín pôvodu na úrovni Únie nevylučuje možnosť členských štátov zachovať alebo prijať vnútroštátne označenia iných tretích krajín za bezpečné ani nevylučuje budúce zaradenie ďalších tretích krajín do zoznamu EÚ.

Pozmeňujúci návrh 5

Návrh nariadenia
Odôvodnenie 18

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
(18) Vzhľadom na to, že migračná situácia sa môže rýchlo zmeniť a že existuje zvýšený tlak vyplývajúci z príchodov zmiešaných tokov s vysokým podielom osôb s nízkymi šancami na získanie medzinárodnej ochrany, členské štáty by mali mať možnosť uplatniť dôvod na urýchlené preskúmanie žiadostí stanovený v článku ***41 ods. 1 písm. j)*** nariadenia (EÚ) 2024/1348 od skoršieho dátumu, než je všeobecný dátum uplatňovania uvedeného nariadenia. To by im umožnilo rýchlo a pružne reagovať na zmeny migračných tokov. Vzhľadom na to, že žiadosti takýchto žiadateľov sú pravdepodobne neopodstatnené, ich rýchle vybavenie v zrýchlenom konaní alebo konaní na hraniciach by umožnilo azylovým a migračným orgánom účinnejšie posudzovať riadne žiadosti, rýchlejšie prijímať rozhodnutia, a tým prispieť k lepšiemu a dôveryhodnejšiemu fungovaniu azylovej politiky a politiky návratu pri plnom dodržiavaní základných práv.	(18) Vzhľadom na to, že migračná situácia sa môže rýchlo zmeniť a že existuje zvýšený tlak vyplývajúci z príchodov zmiešaných tokov s vysokým podielom osôb s nízkymi šancami na získanie medzinárodnej ochrany, členské štáty by mali mať možnosť uplatniť dôvod na urýchlené preskúmanie žiadostí stanovený v článku ***42 ods. 1 písm. j)*** nariadenia (EÚ) 2024/1348 od skoršieho dátumu, než je všeobecný dátum uplatňovania uvedeného nariadenia. To by im umožnilo rýchlo a pružne reagovať na zmeny migračných tokov. Vzhľadom na to, že žiadosti takýchto žiadateľov sú pravdepodobne neopodstatnené, ich rýchle vybavenie v zrýchlenom konaní alebo konaní na hraniciach by umožnilo azylovým a migračným orgánom účinnejšie posudzovať riadne žiadosti, rýchlejšie prijímať rozhodnutia, a tým prispieť k lepšiemu a dôveryhodnejšiemu fungovaniu azylovej politiky a politiky návratu pri plnom dodržiavaní základných práv.

Or. en

Pozmeňujúci návrh 6

Návrh nariadenia
Článok 1 – odsek 1 – bod 1 – písmeno a

Nariadenie (EÚ) 2024/1348
Článok 62 – odsek 1 – úvodná časť

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
1. Krajiny, ktorým bol udelený štatút kandidátskych krajín na pristúpenie k Únii, sú označené ako bezpečné krajiny pôvodu na úrovni Únie, pokiaľ nenastane jedna z týchto okolností:	1. Krajiny, ktorým bol udelený štatút kandidátskych krajín na pristúpenie k Únii, sú označené ako bezpečné krajiny pôvodu na úrovni Únie, pokiaľ nenastane jedna z týchto okolností:

Or. en

Pozmeňujúci návrh 7

Návrh nariadenia
Článok 1 – odsek 1 – bod 1 – písmeno a
Nariadenie (EÚ) 2024/1348
Článok 62 – pododsek 1 – písmeno a

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
a) existuje vážne a individuálne ohrozenie života civilistu alebo jeho osoby z dôvodu všeobecného násilia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu v krajine;	a) existuje vážne a individuálne ohrozenie života civilistu alebo jeho osoby z dôvodu všeobecného násilia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu v krajine***, pokiaľ sa ohrozenie neobmedzuje na konkrétnu geografickú oblasť a civilista nemá prístup k účinnej ochrane v inej časti krajiny***;

Or. en

Pozmeňujúci návrh 8

Návrh nariadenia
Článok 1 – odsek 1 – bod 1 – písmeno a
Nariadenie (EÚ) 2024/1348
Článok 62 – odsek 1 – písmeno b

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
b) vzhľadom na konanie tejto krajiny boli prijaté reštriktívne opatrenia v zmysle hlavy IV piatej časti Zmluvy o fungovaní Európskej únie;	b) vzhľadom na konanie tejto krajiny***, ktoré má vplyv na základné práva a slobody a ktoré je relevantné pre označenie tretej krajiny za bezpečnú krajinu pôvodu, ako sa uvádza v článku 61***, boli prijaté reštriktívne opatrenia v

zmysle hlavy IV piatej časti Zmluvy o fungovaní Európskej únie;

Or. en

Pozmeňujúci návrh 9

Návrh nariadenia
Článok 1 – odsek 1 – bod 1 – písmeno a
Nariadenie (EÚ) 2024/1348
Článok 62 – odsek 1 – pododsek 1 a (nový)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	Komisia pravidelne posudzuje, či sa niektorá z okolností uvedených v písmenách a), b) alebo c) vzťahuje na kandidátsku krajinu na pristúpenie k Únii. V takom prípade vydá formálne oznámenie členským štátom, v ktorom uvedie dátum, od ktorého sa príslušná krajina už nepovažuje za bezpečnú krajinu pôvodu na úrovni Únie.

Or. en

Odôvodnenie

S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie tohto nariadenia vo všetkých členských štátoch a poskytnúť právnu istotu je potrebné stanoviť jasný a koordinovaný mechanizmus na určenie toho, kedy by sa kandidátska krajina na pristúpenie k Únii už nemala považovať za bezpečnú krajinu pôvodu alebo kedy ju možno po pozastavení obnoviť.

Pozmeňujúci návrh 10

Návrh nariadenia
Článok 1 – odsek 1 – bod 1 – písmeno a
Nariadenie (EÚ) 2024/1348
Článok 62 – odsek 1 – pododsek 1 b (nový)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	Komisia takisto vydá formálne oznámenie členským štátom, ak dospeje k záveru, že okolnosti uvedené v písmenách a), b) alebo c) sa už neuplatňujú. V takýchto prípadoch sa označenie krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu na úrovni Únie

môže obnoviť s účinnosťou od dátumu uvedeného v oznámení.

Or. en

Odôvodnenie

S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie tohto nariadenia vo všetkých členských štátoch a poskytnúť právnu istotu je potrebné stanoviť jasný a koordinovaný mechanizmus na určenie toho, kedy by sa kandidátska krajina na pristúpenie k Únii už nemala považovať za bezpečnú krajinu pôvodu alebo kedy ju možno po pozastavení obnoviť.

Pozmeňujúci návrh 11

Návrh nariadenia
Článok 1 – odsek 1 – bod 2 – písmeno a
Nariadenie (EÚ) 2024/1348
Článok 79 – odsek 2

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
Článok 59 ods. 2, článok 61 ods. 2 a článok 61 ods. 5 písm. b) sa však uplatňujú odo dňa nadobudnutia účinnosti nariadenia (EÚ) .../... [, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2024/1348], pokiaľ ide o uplatňovanie konceptu „bezpečnej ***tretej*** krajiny“ v súlade s článkami 36 a 37 smernice 2013/32/EÚ a konceptu „bezpečnej krajiny ***pôvodu***“ v súlade s článkom 38 smernice 2013/32/EÚ.;	Článok 59 ods. 2, článok 61 ods. 2 a článok 61 ods. 5 písm. b) sa však uplatňujú odo dňa nadobudnutia účinnosti nariadenia (EÚ) .../... [, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2024/1348], pokiaľ ide o uplatňovanie konceptu „bezpečnej krajiny ***pôvodu***“ v súlade s článkami 36 a 37 smernice 2013/32/EÚ a konceptu „bezpečnej ***tretej*** krajiny“ v súlade s článkom 38 smernice 2013/32/EÚ.;

Or. en

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Tento návrh je strategickým a nevyhnutným krokom pri operačnom posilňovaní azylu a migrácie Európskou úniou, keďže jeho cieľom je posilniť uplatňovanie konceptu bezpečnej krajiny pôvodu, a to aj prostredníctvom zoznamu bezpečných tretích krajín pôvodu na úrovni EÚ a predvídaním uplatňovania určitých ustanovení paktu o azyle a migrácii, najmä tých, ktoré sú obsiahnuté v nariadení (EÚ) 2024/1348, ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje smernica 2013/32/EÚ (ďalej len „nariadenie o konaní o azyle“), ktoré je teraz naplánované na jún 2026.

Okrem označenia bezpečných krajín pôvodu na úrovni EÚ tých krajín, ktorým bol udelený štatút kandidátskej krajiny EÚ, ako aj potenciálnej kandidátskej krajiny na pristúpenie, a vytvorenia zoznamu ďalších krajín pôvodu, ktoré sa považujú za bezpečné na úrovni EÚ, ako sa uvádza v prílohe II, sa v návrhu nariadenia predpokladá možnosť určiť bezpečné krajiny pôvodu s výnimkami pre určité časti územia alebo jasne identifikovateľné kategórie osôb, čím sa členským štátom poskytne väčšia flexibilita na vnútroštátnej úrovni, a predpokladá sa možnosť spracovania žiadostí v rámci konania na hraniciach alebo zrýchleného konania predložených štátnymi príslušníkmi tretej krajiny, v prípade ktorých je podiel rozhodnutí o poskytnutí medzinárodnej ochrany na úrovni EÚ 20 % alebo menej;

V rýchlo sa meniacom geopolitickom a migračnom kontexte sa Únia rozhodne pustila do zmeny paradigmy v riadení migračných tokov a postupne upustila od neúčinných prístupov minulých modelov. Toto nové politické a regulačné smerovanie je založené na štruktúrovanejšej a pragmatickejšej vízii, ktorá je v súlade s naliehavými potrebami bezpečnosti, efektívnosti a solidarity a odráža jasnú vôľu vybaviť Úniu spoločnými, včasnými a právne spoľahlivými nástrojmi schopnými riešiť migračné výzvy bezpečným a udržateľným spôsobom pri plnom dodržiavaní základných zásad európskeho práva. V návrhu sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané v Charte základných práv EÚ vrátane práva na azyl a ochranu pred vyhostením alebo vrátením, ako sa uvádza v článkoch 18 a 19.

Preto vítame návrh Komisie a uznávame jeho strategickú hodnotu, ktorá umožňuje predvídať najnaliehavejšie a najfunkčnejšie ustanovenia paktu, čím sa posilňuje schopnosť Únie a členských štátov konať už v krátkodobom horizonte.

Toto zrýchlenie v porovnaní s počiatočnými časmi je odôvodnené potrebou zabrániť tomu, aby Únii a členským štátom chýbali primerané nástroje do júna 2026 v situácii, keď si migračný tlak a výzvy súvisiace s návratmi, riadením hraníc a riadením žiadostí o medzinárodnú ochranu vyžadujú rýchlu a účinnú reakciu. Cieľom tohto návrhu nariadenia je konsolidovať praktické uplatňovanie pojmu „bezpečná krajina pôvodu“, ktorý je určený ako kľúčový nástroj na uľahčenie a urýchlenie posudzovania žiadostí, ktoré sú pravdepodobne neopodstatnené, a na zabezpečenie efektívnejšieho a dôveryhodnejšieho riadenia európskeho azylového systému.
V tejto súvislosti sa považuje za nevyhnutné urýchlene pristúpiť k preskúmaniu a schváleniu návrhu, aby sa predišlo oneskoreniam, ktoré by ohrozili jeho účinnosť.
Ako sa očakávalo, v návrhu sa ako bezpečné krajiny pôvodu na úrovni EÚ označujú kandidátske krajiny a potenciálny kandidát (Kosovo) na členstvo v EÚ, ako aj šesť ďalších krajín, Bangladéš, Kolumbia, Egypt, India, Maroko a Tunisko. Z nariadenia o konaní o azyle vyplýva, že ak žiadateľ o medzinárodnú ochranu pochádza z bezpečnej krajiny pôvodu,

posudzovanie žiadosti sa urýchli a ukončí sa najneskôr do troch mesiacov. Okrem toho je v ňom stanovené, že ak žiadateľ ešte nemá povolenie na vstup na územie členského štátu, členský štát môže žiadosť preskúmať v rámci konania na hraniciach.

Pokiaľ ide o označenia, súhlasíme s rozhodnutím Komisie zaradiť medzi bezpečné krajiny pôvodu tie krajiny, ktoré získali štatút kandidátskej alebo potenciálnej kandidátskej krajiny na členstvo v Európskej únii. Domnievame sa, že táto voľba je správna a v súlade so súčasným právnym rámcom, keďže je založená nielen na automatickej domnienke, ale aj na technickej a viacúrovňovej analýze, ktorú vykonala Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA). V tejto analýze sa dôkladne posúdila právna a inštitucionálna situácia a situácia v oblasti základných práv v každej krajine bez ohľadu na jej prístupovú cestu.

Uplatňujú sa kritériá stanovené v kvalifikačnom nariadení (EÚ) 2024/1347) a samotnom nariadení o konaní o azyle a zahŕňajú overenie neexistencie systémového prenasledovania, vážneho bezprávia a štrukturálneho porušovania ľudských práv. Označenie je preto založené na objektívnych, overiteľných a harmonizovaných parametroch na úrovni EÚ v plnom súlade s medzinárodným právom a základnými zásadami európskeho práva.

V návrhu sa zároveň zohľadňuje možnosť, že sa vyskytnú určité problémy, a preto sa predpokladá dynamický mechanizmus preskúmania zoznamu, ktorý umožní pozastaviť alebo obnoviť toto označenie v závislosti od vývoja situácie.
S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie nariadenia vo všetkých členských štátoch a väčšiu právnu istotu sa však považuje za vhodné zaviesť do znenia určité zmeny, a to tak s cieľom lepšie vysvetliť podmienky odôvodňujúce pozastavenie, ako aj vytvoriť jasný a koordinovaný mechanizmus na určenie toho, kedy kandidátsku krajinu na pristúpenie k Únii už nemožno považovať za bezpečnú krajinu pôvodu alebo ju možno po pozastavení obnoviť. Preto sa domnievame, že Komisia by mala vykonávať pravidelné a objektívne posúdenia relevantných okolností a oficiálne informovať členské štáty o výsledku týchto posúdení. Takéto oznámenie by sa malo zverejniť a malo by mať jednotné účinky v celej Únii od určitého dátumu.

Podporujeme aj označenie krajín uvedených v prílohe, pretože predstavuje konkrétny a nevyhnutný krok smerom k vybudovaniu skutočne spoločného, súdržného a funkčného európskeho azylového systému. Opätovne treba zdôrazniť, že každé označenie je založené na hĺbkovej technickej analýze, ktorú vykonala agentúra EUAA a ktorá je založená na kvalifikovaných zdrojoch a objektívnych kritériách vymedzených v európskych nariadeniach a je transparentná a prístupná, keďže je poslancom sprístupnená na základe platných pravidiel a s prístupom k zdrojom.
Zahrnuté krajiny sa posudzovali na základe ich schopnosti štrukturálne zabezpečiť absenciu prenasledovania a vážneho bezprávia, ako aj existenciu mechanizmov právnej a inštitucionálnej ochrany. V každom prípade domnienka bezpečnosti zostáva pre jednotlivca vyvrátiteľná, pričom sa rešpektuje zásada individuálneho posúdenia a právo na účinný prostriedok nápravy.

Treba zdôrazniť, že označenie za „bezpečnú krajinu pôvodu“ ponecháva plný priestor na individuálne posúdenie žiadostí a na právo každého žiadateľa preukázať svoju zraniteľnosť alebo osobné riziko v súlade so zárukami stanovenými v európskych právnych predpisoch. Inými slovami, návrh neodstraňuje zásadu individualizovaného posudzovania, ale začleňuje ju do účinnejšieho systému, ktorý znižuje riziko zneužívania a umožňuje sústrediť zdroje na najzložitejšie a najzraniteľnejšie prípady, ktoré sú teraz paradoxne sankcionované.

Uplatňovanie zrýchlených konaní neznamená odopretie práva na azyl, ale racionalizáciu systému, ktorý v súčasnosti trpí štrukturálnym preťažením a pomalosťou.

Okrem toho by sme chceli poukázať na to, že Európska komisia požiadala agentúru EUAA, aby svoju analýzu zamerala na obmedzený počet krajín vybraných na základe objektívnych kritérií vrátane miery uznaných žiadostí pod 5 %. Tento prístup umožnil vymedziť užší operačný zoznam, ktorý je užitočný na rýchle začatie procesu. Zistilo sa však, že tento zoznam nevyčerpáva potenciálne uplatňovanie konceptu bezpečnej krajiny pôvodu.
Ide o východiskový bod, ktorý možno upraviť a rozšíriť, a to aj vzhľadom na ďalšie prvky vrátane označení, ktoré sa už nachádzajú vo vnútroštátnych zoznamoch mnohých členských štátov.

Na záver možno konštatovať, že návrh je plne súčasťou strategickej vízie reformy európskeho azylového systému, ktorej cieľom je prekonať neefektívnosť minulosti a vybudovať model založený na jasných pravidlách, spolupráci medzi členskými štátmi, bezpečnosti a ochrane základných práv. Skoré prijatie zoznamu bezpečných krajín pôvodu spolu s ostatnými prvkami návrhu nie je len konkrétnym krokom k dôveryhodnejšiemu a efektívnejšiemu systému, ale aj silným politickým signálom: Únia je pripravená konať s cieľom dôsledne, ľudsky, účinne a predvídavo riešiť migračné výzvy.
Podporiť tento návrh znamená vybrať si Európu, ktorá bude vo väčšom súlade so svojimi hodnotami, bude bezpečná a spravodlivá.
Znamená to poskytnúť operačné riešenia, ktoré posilnia dôveru občanov a spoluprácu medzi členskými štátmi.